

Så tycker företagarna om Stockholm

**Sammanställning av Stockholm Business Regions
företagsbesök 2009**

Innehållsförteckning

Så tycker företagarna om Stockholm	1
Sammanställning av Stockholm Business Regions företagsbesök 2009.....	1
Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	3
Arbetsätt.....	4
Resultat	4
Noteringar per stadsdel och företagsområde.....	8
Hur tas synpunkterna omhand?	14

Sammanfattning

Under 2009 har Stockholm Business Region Development fortsatt arbetet med att systematiskt besöka företag som verkar i staden. Syftet med företagsbesöken är att öka kunskapen om företagets behov och att förbättra kontakterna mellan Stockholms stad och näringslivet. Under 2009 var målet att genomföra 500 företagsbesök.

Under 2009 har totalt 518 företagsbesök varav hälften i några av stadens geografiska företagsområden. Övriga besök har gjorts hos företag som har etablerat sig eller investerat i Stockholm under 2009. Exempel på geografiska områden, där företag har besökts är Kista, Lunda, Värtan, Vinsta, Årsta Partihallar och City.

Företagen har i huvudsak positiva uppfattningar om företagsområdena. Den främsta styrkan anses vara områdenas strategiska lägen i regionen. Samtidigt betonar företagen vikten av att förstärka kapaciteten i transportsystemet och utöka parkeringsplatserna. Vid sidan av läget och kommunikationerna är synpunkter på stadsmiljön ofta förekommande. Företagen anser i allmänhet att städning, renhållning och skyltning i områdena behöver förbättras.

Bakgrund

Stockholm Business Region Development har till uppgift att utveckla och marknadsföra Stockholm som etableringsort för företag. Det handlar om att tillsammans med andra aktörer förbättra förutsättningarna för att driva och utveckla, starta och etablera företag i Stockholm. I detta arbete är en bra och löpande dialog med näringslivet av avgörande betydelse.

Under 2009 har Stockholm Business Region Development fortsatt arbetet med att systematiskt besöka företag som verkar i staden. Syftet med företagsbesöken är att öka kunskapen om företagets behov och att förbättra kontakterna mellan Stockholms stad och näringslivet. Under 2009 var målet att genomföra 500 besök på strategiskt viktiga företag i Stockholm. Det handlar om företag i något av stadens företagsområden där bolaget på något sätt är verkar, företag som har investerat i Stockholmsregionen eller där företaget kan fungera som budskapsbärare för varumärket eller Stockholmsregionens styrkor och fördelar.

Arbetsätt

Utgångspunkten för arbetet var att fokusera besöken till ett antal geografiska företagsområden i Stockholms stad samt att besöka företag som har investerat i Stockholm under 2008 och 2009. I de företagsområden som valdes ut, gjordes ett urval av företagen och dessa tillfrågades om ett besök. Storleken på urvalet har bestämts utifrån kunskap om det totala antalet företag i området, och storleken på företagen. Därutöver har ett antal besök gjorts hos företag som verkar på andra ställen i staden än i företagsområdena, hos företag som har etablerat eller investerat i Stockholm under 2009.

Vid företagsbesöken har företagen fått komma med synpunkter på Stockholm som företagsplats (infrastruktur, arbetskraft, telekommunikationer, lokaler, regler, etcetera), på stadens service (bemötande, tillgänglighet, effektivitet, kunskap), och på behovet av samarbete med andra företag. Dessutom har företagen tillfrågats om intresset för fortsatta kontakter med staden och fått information om den service som Stockholm Business Region Developments erbjuder företag såsom exempelvis företagslotsen, som bistår företag i tillståndsfrågor i Stockholms stad. Därutöver har de företag som har etablerat sig eller investerat i Stockholm och, i den processen kommit i kontakt med Stockholm Business Region Development, fått komma med synpunkter på bolagets service.

Resultat

Under 2009 har totalt 518 besök gjorts hos företag som verkar i antal geografiska företagsområden, och hos företag som har etablerat sig eller investerat i Stockholm under 2008 och 2009. Exempel på geografiska områden, där företag har besökts är Kista, Ulvsunda, Norra Station-Norrtull, Telefonplan, Värtan, Vinsta, Årsta Partihallar, Västberga, Skarpnäck och City.

Vad tycker företagen?

Företagen har i huvudsak positiva uppfattningar om företagsområdena. Den främsta styrkan anses vara områdenas strategiska lägen i regionen. I företagsområden som Ulvsunda och Kista lyfter företagen antingen fram närheten till Stockholms city, någon av flygplatserna Arlanda eller Bromma eller till europavägarna E18 och E4. Företag som är besökts utöver företagsområden som är lokaliserade söder om söder, lyfter ofta fram närheten till europavägarna och riksväg 73 som positivt för verksamheten. Företagen välkomnade Södra Länken och ser fram emot öppnandet av Norra Länken.

Samtidigt betonar företagen vikten av att förstärka kapaciteten i transportsystemet. Det är en generell synpunkt som är ofta förekommande bland företag i alla företagsområden. I företagsområdena väster om är företagen positiva till regeringens beslut om Förbifart Stockholm. Det pekas också på ett antal lokala flaskhalsar såsom exempelvis Bergslagsvägen vid Vinsta.

Företagen tar också upp kollektivtrafiken, som i huvudsak får godkänt. Som förslag till förbättringar nämnder företagen ofta att turtätheten och att tvärförbindelserna behöver förbättras. Företagen ser positivt på ytterligare spårsatsningar som Spårväg Syd, men efterlyser även fler spårsatsningar, oklart var.

Även parkeringssituationen tas upp. I stort sett i samtliga områden anser företagen att det finns behov av att utöka parkeringsytorna. Det gäller framför allt parkering för kunder och andra gäster till företagen. Därutöver pekar ett antal företag på behovet av att förbättra bevakningen och säkerheten, eftersom bilinbrott har noterats. I enstaka företagsområden noteras en ökning av antalet övergivna bilar.

Frågan om trängselavgifter som tidigare omnämndes frekvent under de företagsbesök som genomfördes 2006, något mindre frekvent under 2007, har nästan helt försvunnit.

Vid sidan av läget och kommunikationerna är synpunkter på stadsmiljön ofta förekommande. Företagen är i allmänhet positiva till de utbyggnadsprojekt som genomförs i olika områden. Det gäller exempelvis förnyelsen av Hornsberg/Övre Kungsholmen och den kommande förnyelsen av Älvsjö Centrum. Dessa utbyggnader anses öka områdenas attraktivitet. I vissa fall framförs dock en oro för att

omvandlingen av områdena kommer att innebära att företag kan komma att behöva flytta.

I vissa företagsområden anser också företagen att de yttre miljöerna behöver rustas upp. Företagen anser även i allmänhet att städningen, renhållningen, belysningen och skyltningen i företagsområdena behöver förbättras. Dessa synpunkter framkommer särskilt tydligt hos företag som verkar i Västberga

Synen på tillgången på flexibla och ändamålsenliga lokaler för företagen i Stockholm skiljer sig åt beroende på det geografiska läget och vilken typ av lokal som efterfrågas. Fastighetsägare i exempelvis Vinsta har vakanta kontorslokaler, men brist på bra ytor för tillverkning och lager. Det finns fortfarande tillgång till flexibla lokaler, vilket ger möjligheter för befintliga företag att växa och för nya företag att etablera sig. Företagen anser också att det skulle vara önskvärt med fler etableringar, inte minst för att skapa bättre underlag för service i områdena.

De företag som är verksamma i restaurang- och cateringverksamhet och har kontakt med stadens tillståndsenhet upplever att det ibland upplevs obehagligt och hotfullt under inspektionen. Frågan om attityden från stadens tjänstemän diskuteras på de serviceseminarier som genomförs efter Nöjd- Kund- Indexundersökningen inom ramen för Stockholm Business Alliance.

Ett antal företag tar också upp synpunkter på det statliga regelverket, såsom exempelvis lagen om offentlig upphandling, som anses försvåra möjligheterna för mindre företag att kunna antas som leverantörer av varor och tjänster till staden. Andra statliga regelverk som vissa företag, framför allt inom bygg- och fasighetsbranschen, har synpunkter på är Plan- och Bygglagen (PBL) och Miljöbalken. Dessa regelverk anses försvåra, förlänga och fördyra planeringsprocesserna för nya bostäder, kommersiella lokaler och infrastruktur.

Synpunkterna på de statliga regelverken finns också hos företag som verkar inom den finansiella sektorn. Det handlar om regleringar och tillsyn av finansmarknaderna till utformningen av skattesystemet. De anser också att tillgången och kvaliteten på utbildning och forskning inom det finansiella området behöver förbättras, liksom förutsättningarna för att behålla och locka kvalificerad arbetskraft till Sverige. Därutöver pekar finansföretagen på vikten av att öka kunskapen och förståelsen hos allmänheten om den finansiella sektorns betydelse för samhällsekonomin. De tar också upp mer lokalt

anknutna frågor såsom exempelvis tillgång till flygdirektlinjer från Stockholm – Arlanda till andra ekonomiska centra i världen och stadsmiljöfrågor.

Företagen kommer också med synpunkter på kontakterna med Stockholms stad. I allmänhet har de företag, som har haft kontakt med staden positiva erfarenheter. Ett antal företag nämner särskilt miljötillsynen och kontakterna med trafikkontoret som positiva. Företagen ser också positivt på den satsning som Stockholms stad har gjort på att bygga upp en service- och lotsfunktion på Stockholm Business Region Development, och uppskattar den personliga kontakten som ett företagsbesök innebär.

Noteringar per stadsdel och företagsområde

Bromma

I stadsdelen Bromma har bolaget besökt 32 företag
Inga särskilda synpunkter fanns.

Företagsområde Ulvsunda

22 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Ulvsunda.

Företagen som har besökts i Bromma ligger uteslutande i eller är medlemmar i företagsgruppen Ulvsunda. De ser samtliga positivt på utvecklingen i området på lång sikt. På kortare sikt anser de att det saknas parkeringsplatser, särskilt som bygget av Tvärbanans förlängning medför att ett antal parkeringsplatser tas bort.

Enskede- Årsta- Vantör

I stadsdelen Enskede- Årsta- Vantör har bolaget besökt 9 företag.
Eftersom det är förhållandevis få företag som har blivit besökta är det svårt att dra slutsatser ur materialet.

Företagsområde Globen

3 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Globen/Slakthusområdet.

Företagen har inte anmärkt på området som sådant. Samtliga besök är utförda under första halvåret av 2009. Planerna på Söderstaden var således inte kommunicerade.

Företagsområden Årsta Partihallar

2 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Årsta Partihallar.

Företagen tycker att städningen har blivit bättre och att det finns tillräckligt med parkeringsplatser.

Farsta

I stadsdelen Farsta har bolaget besökt 8 företag.
Företagen trivs generellt sett bra i Farsta, men det finns en oro över den höga vakansgraden av lokaler i stadsdelen.

Företagsområde Farsta

4 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Farsta.

I företagsområdet anser företagen att det är tillräckligt med parkeringsplatser, enbart ett företag nämner ett specifikt område där det råder brist på parkeringar.

Hägersten Liljeholmen

I stadsdelen Hägersten- Liljeholmen har bolaget besökt 60 företag. Företagen trivs generellt sett bra i stadsdelen och tycker att Stockholm är en bra plats att driva företag på. Enstaka företag nämner att det borde gå bättre för dem men säger att det beror på butiksläget i Liljeholmens Centrum.

Företagsområde Telefonplan

24 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Telefonplan.

En stor del av de företag som besökts vid Telefonplan är mindre företag som har sitt ursprung på Konstfack. De söker främst efter billiga lokaler, men trivs vid Telefonplan. Ett företag nämner att det är önskvärt med tillgång till en prototypverkstad och tillfälliga utställningslokaler. En företagare ger uttryck för att det vore bättre att sitta på Östermalm då investerarna finns där.

Företagsområde Västberga

32 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Västberga.

Företagen har en splittrad bild av Västberga. De som trivs i området har oftast en tyngre industri eller bilverkstad. De som trivs mindre bra är tjänsteproducerande företag som har funderingar på att flytta ifrån området. De företag som trivs saknar däremot parkeringsplatser, tycker att tunga fordon kör för snabbt och tycker att området behöver rustas upp. De trivs också med de goda kommunikationer som finns. Ett företag nämner också att det vore bra med en gemensam återvinningscentral.

Företagsområde Liljeholmen

3 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Liljeholmen.

Inga särskilda synpunkter fanns.

Hässelby- Vällingby

I stadsdelen Hässelby-Vällingby har bolaget besökt 11 företag.

Ett företag som lämnar stadsdelen tycker att deras lokaler låg för långt ut längs tunnelbanans gröna linje och efterlyste mer spårbundna

kommunikationer för att på så sätt komma närmare pendeltågsstationen i Spånga.

Företagsområde Vinsta

8 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Vinsta.

Företagen i Vinsta upplever att området har blivit bättre på senare tid och de flesta trivs bra i området. De efterlyser bättre kommunikationer och infrastruktur då de är beroende av effektiva transporter. Företagen efterlyser även korttidsparkeringar och önskar en generell uppsnygning av området.

Kungsholmen

I stadsdelen Kungsholmen har bolaget besökt 20 företag. Inga särskilda synpunkter finns.

Företagsområde Hornsberg

5 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Hornsberg.

Företagen är frustrerade för att informationen kring utvecklingen av området fungerar mindre bra. De behöver ha kunskap om kommande avstängningar och byggnationer för att planera sin verksamhet. Det har varit svårt att få kontakt med rätt person på respektive förvaltning. De efterlyser även fler parkeringsplatser och företagsgruppen har skrivit till trafikkontoret och Stockholm Parkering.

Företagsområde Övre Kungsholmen

5 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Övre Kungsholmen.

Inga särskilda synpunkter finns.

Norrmalm

I stadsdelen Norrmalm har bolaget besökt 117 företag.

Majoriteten av företagen är nöjda med att befinna sig på Norrmalm.

De negativa aspekter som hörs handlar om svårigheter att parkera, skapa fungerande lastzoner och att städningen kunde fungera bättre.

En företagare uttryckte farhågor kring bygget av Citybanan vid Odenplan, men skulle bli kallad av Banverket till ett möte.

Företagsområde City

75 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde city.

Företagen i City avviker inte från de åsikter som övriga företagare i Stadsdelen har. Företagen har sällan haft kontakt med staden innan

Stockholm Business Region Development kontaktade dem för ett företagsbesök.

Företagsområde Norra Station- Norrtull

11 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Norra station- Norrtull.

Företagen i Norra Station-Norrtull avviker inte från de åsikter som övriga företagare i stadsdelen har.

Rinkeby- Kista

I stadsdelen Rinkeby-Kista har bolaget besökt 15 företag.

Inom ramen för Järvalyftet har ett antal företag blivit kontaktade bolaget har tillsammans med stadsledningskontoret genomfört besök hos centrumföreningarnas styrelser.

Företagarna kring Järva upplever att det finns dialogproblem med fastighetsägarna, allt från obefintlig dialog till löften som inte infriats. De behöver ha hjälp med att hitta former för samverkan och gemensamma marknadsföringsinsatser och gemensam profilering.

Företagsområde Kista Science City

13 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Kista.

Företagen i Kista trivs och tycker att det är viktigt att sitta i IT-klustret. Det som lyfts fram är kommunikationerna och då främst tunnelbanan och bristen på tvärförbindelser.

Skarpnäck

I stadsdelen Skarpnäck har bolaget besökt 13 företag

Företagsområdet Skarpnäck

12 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Skarpnäck.

Företagen i området tycker att det saknas parkeringsplatser och att de tunga transporterna från stenkrossen i Skrubba har orsakat skador på vägarna. De är även beroende av goda transportvägar för att deras transportbilar ska kunna komma fram.

Företagsområdet Skrubba

1 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Skrubba.

Inga särskilda synpunkter.

Skärholmen

I stadsdelen Skärholmen har bolaget besökt 2 företag

Inga särskilda synpunkter.

Företagsområdet Sättra

1 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområde Sättra.

Inga särskilda synpunkter.

Södermalm

I stadsdelen Södermalm har bolaget besökt 29 företag.

Företagen på Södermalm trivs generellt bra och tycker att Stockholm/Södermalm är en bra plats att driva företag på.

Älvsjö

I stadsdelen Älvsjö har bolaget besökt 25 företag.

Företagen runt Älvsjö Centrum vill gärna vara delaktiga i och följa utvecklingen av Älvsjö Centrum och ser positivt på utvecklingen. De har en företagsförening i området.

Företagsområdet Hagsättra

3 av dessa besök ägde rum i det som bolaget definierar som företagsområdet Hagsättra.

Inga särskilda synpunkter finns.

Östermalm

I stadsdelen Östermalm har bolaget besökt 56 företag.

Företagen tycker att Stockholm fungerar väl och har inga direkta önskemål om förbättringar. Några nämner speciellt offentlig upphandling och bristen på parkeringsplatser samt lastzoner.

Övriga företagsbesök har genomförts i närliggande kommuner inom Stockholm Business Alliance alternativt kan inte företagets hemvist konstateras. Fördelningen över staden i förhållande till antal företag ser ut som nedan. Siffran inom parentes motsvarar procent av de besök där hemvisten kan konstateras.

Område	Andel företag av totalen i Stockholm	Andel av företagsbesök

Västerort	16% (5969 st)	15% (58 st)
Söderort	22% (8206 st)	29% (117 st)
Innerstad	62% (23568 st)	56% (222 st)
Totalt	37743 st	100%

Hur tas synpunkterna omhand?

De synpunkter som framkommer vid företagsbesöken berör ett flertal aktörer inom Stockholms stad, men även andra organisationer. Frågor av enkel och konkret karaktär, exempelvis frågor om avsaknad av trafikskyltar och blockering av parkeringsplatser, kommuniceras direkt med berörd förvaltning för att snarast kunna åtgärdas. De mer övergripande synpunkterna sammanställs och kommuniceras, efter att tillräckligt många företagsbesök har gjorts, till berörda förvaltningar och bolag. Då företagen haft synpunkter på SL kommer även ärendet att kommuniceras med dem. Ärendet kommer bland annat att redovisas i det samarbete som finns kring mark- och etableringar. Ambitionen är att detta underlag ska ligga till grund för stadens fortsatta arbete med att utveckla företagsområdena, bland annat med utgångspunkt från ärendet om Riktlinjer för Stockholms företagsområden, som antogs av kommunfullmäktige under 2008.

I ett antal fall har de mer övergripande synpunkterna gett upphov till att staden har dragit igång ett utvecklingsprojekt där det främsta exemplet är stadens satsning på att komma till rätta med problemet med nedskräpningen i Årsta Partihallar, där Stockholm Business Region Development har rollen som koordinator.

Arbetet med Årsta Partihallar har fortsatt under 2009 och har lett till en förbättring, främst genom trafikkontorets insats genom ökad gatustädning och det stängsel som sattes upp i områdets mest nedskräpade del.

Under hösten 2009 påbörjade Stockholm Business Region ett mer strukturerat arbete för att rusta upp företagsområdena Lunda och Farsta där denna rapport kommer att fungera som underlag för åtgärder.